

Heta

HENKILÖKOHTAISTEN AVUSTAJIEN
TYÖNANTAJIEN LIITTO RY



Työtaturmavakuutuslait uudistettiin

Hyvä aika tarkistaa, että pakolliset vakuutukset ovat kunnossa

Työtaturmat ovat usein arkisia tilanteita, ja tapaturma voi sattua työssä kuin työssä. Henkilökohtainen avustaja voi työssään esimerkiksi liukastua, kompastua tai venäyttää selkensä. Työntekijän vakuuttaminen työtaturmien ja ammattitautien varalta on Suomessa lakisääteistä. Uusi työtaturma- ja ammattitautilaki (459/2015) astui voimaan 1.1.2016, ja uusi laki koskee vuodenvaihteen jälkeen sattuvia työtaturmia ja myös tämän jälkeen ilmeneviä ammattitauteja.

Pääsääntöisesti kaikki henkilökohtaisten avustajien työnantajat ovat velvollisia ottamaan työtaturma- ja ammattitautivakuutuksen. Vakuutuksen on oltava työnantajana toimivan nimissä. Työnantajalla ei ole vakuuttamisvelvollisuutta, jos työnantajan kalenterivuoden aikana teettämästään työstä maksamat tai maksettavaksi sovitut palkat ovat yhteensä enintään 1 200 euroa. Raja ei ole työntekijäkohtainen vaan se lasketaan työnantajan maksamien palkkojen perusteella. Vakuutus on otettava ennen työn alkamista, jos rajan tiedetään ylittyvän.

Kunta on edelleen velvollinen korvaamaan lakisääteisen vakuutuksen maksut. Heta-Liiton jäsenille tulee korvata myös työehtosopimukseen perustuvan ryhmähenkivakuutuksen kulut. Maksuliikenne tulee olla järjestettävissä niin, ettei työnantajan ensin tarvitse maksaa laskua omista rahoistaan, sillä henkilökohtainen apu on maksuton palvelu.

Henkilökohtaisina avustajina toimivat perheenjäsenet työtaturma- ja ammattitautivakuutuksen piiriin

Henkilökohtaisena avustajana toimiva perheenjäsen kuuluu 1.1.2016 alkaen lakisääteisen vakuutuksen piiriin silloin, kun hän tekee työtä työsuhteessa. Uuteen lakiin ei siis enää sisälly lainkaan työnantajan perheenjäseniä koskevaa poikkeusäännöstä. Jos ainoana työntekijänä on ollut työnantajan perheenjäsen, tulisi vakuutus ottaa nyt.



Entä jos vakuutus onkin ottamatta?

Jos työtaturmavakuutus on kokonaan ottamatta, voi tätä seurata työnantajalle jopa tuhansien eurojen lasku. Kyse voi olla myös rikoksena tutkittavasta tapaturmavakuutusmaksupetoksesta. Tämän vuoksi kannattaa olla tarkkana siinä, että vakuutus on otettuna. Heta-Liiton tietoon on tullut ainakin yksi tapaus, jossa vammaiselle työnantajalle aiheutui huomattava lasku siitä, että pakollinen vakuutus oli erehdyksessä jäänyt ottamatta. Jos vakuutusta ei ole ja työtaturma sattuu, joutuu työnantaja maksamaan omavastuuosuuden, joka jatkossa voi olla enintään 5 000 euroa tapaturmaa kohden. Työnantajalle määrätään myös erillinen laiminlyöntimaksu silloin, kun työtaturmavakuutus on jäänyt ottamatta. Vakuutusmaksu, laiminlyöntimaksu ja työnantajan omavastuuosuus voidaan ulosmitata ilman tuomiota. Tämänkin vuoksi vakuutusmaksujen maksussa tulee olla erityisen huolellinen.

Työnantajan on ilmoitettava tapahtuneesta työtaturmasta 10 päivän kuluessa

Jos henkilökohtaiselle avustajalle sattuu työtaturma, tulee työnantajan ripeästi hoitaa ilmoitus siihen vakuutusyh-

tiöön, josta vakuutus on otettu. Työnantajalle on uudessa laissa säädetty 10 arkipäivän määräaika, jonka kuluessa hänen on ilmoitettava tietoonsa saamasta vahinkotapahtumasta vakuutusyhtiölle.

Onko vakuutus voimassa ulkomailla?

Matkalle lähdettäessä avustajan vakuutukset ovat usein mielessä. Henkilökohtaisessa avussa on yleensä kyse tilapäisestä työskentelystä ulkomailla. Suomessa otettu lakisääteinen työtaturmavakuutus kattaa tällöin myös ulkomaan työn. Uudessa työtaturma- ja ammattitautilaissa ei ole muutettu ulkomailla tehtävää työtä koskevia säännöksiä.

Lakisääteinen vakuutus kattaa ainoastaan työtaturmat ja ammattitaudit, ei siis esimerkiksi avustajan matkatavaroita ja muita sairauksia kuin ammattitauteja. Tämän takia suositeltavaa olisi tarvittaessa ottaa matkavakuutus myös henkilökohtaiselle avustajalle ulkomaanmatkojen ajalle. Heta-Liiton tiedossa on, että ainakin jotkut kunnat ovat myöntäneet korvausta avustajan matkavakuutuksesta aiheutuneisiin kuluihin.

Mikä palkkailmoitus?

Vakuutusmaksut määritellään työnantajan maksaman palkkasumman perusteella. Vakuutusyhtiö lähettää työtaturmavakuutuksen ja ryhmähenkivakuutuksen ennakkomaksulaskut vuoden aikana. Lopullisen vakuutusmaksun määrittämistä varten työnantajan tulee toimittaa palkkailmoitus kalenterivuoden päätyttyä ja viimeistään 31.1. Palkkailmoituksen tekeminen on henkilökohtaisessa avussa usein delegoitu palkanlaskennan tehtäväksi.

Lisätietoja HetaHelpistä ja muilta tahoilta

Lisätietoja työtaturmavakuutuksesta saa muun muassa Tapaturmavakuutuskeskuksesta (TVK) tai vakuutusyhtiöstä. Vammaispalvelun puoleen kannattaa kääntyä, jos on vaikea saada selvää, onko lakisääteinen työtaturmavakuutus kunnossa tai tarvitaan konkreettista apua vakuutuksen ottamiseksi. Myös Heta-Liiton HetaHelp-neuvontapalvelusta voi kysyä lisätietoja:

HetaHelp-puhelinneuvonta

puh. 02 4809 2401

arkisin klo 9-11

HetaHelp on Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama ja käyttäjille maksuton palvelu.

Heta-Liiton uutiskirjeissä käsitellään yksittäisiä henkilökohtaisen avustajan työnantajuuteen liittyviä kysymyksiä. Mikäli Heta-Liiton uutiskirjeitä välitetään eteenpäin, tulee kirjeen sisältö välittää lyhentämättömänä ja muokkaamattomana sekä mainita lähde. Heta-Liiton uutiskirjeitä on mahdollista hyödyntää esimerkiksi vammaispalvelun viranomaisviestintää täydentävänä materiaalina mutta ei sen korvaajana. Jos kirjettä hyödynnetään viranomaisviestinnässä, tulee viranomaisen aina varmistua välittämiensä tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta.

Heta — Henkilökohtaisten Avustajien Työnantajien Liitto ry

Hämeenkatu 3A, 20500 Turku • toimisto puh. 02 4809 2400 ark. klo 9-11 • HetaHelp-neuvontapalvelu puh. 02 4809 2401 ark. klo 9-11 • heta@heta-liitto.fi • www.heta-liitto.fi • www.facebook.com/hetaliitto • www.twitter.com/hetaliitto

